

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai
Siunčiama el. paštu: rastine@regula.lt

2017-08- Nr. SD-

**DĖL ŠILUMOS SEKTORIAUS ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR SĄNAUDŲ
PASKIRSTYMO REIKALAVIMŲ APRAŠO DERINIMO**

„Lietuvos energijos gamyba“, AB (toliau – Bendrovė), susipažinusi su Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2017 m. liepos 28 d. viešai konsultacijai pateiktu Komisijos nutarimo „Dėl šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ projektu (toliau – Projektas), pateikia savo pastabas ir pasiūlymus Projektui (žr. priedamą).

Kilus klausimams ar esant papildomos informacijos poreikiui, prašome kreiptis į šio rašto rengėjus žemiau nurodytais kontaktiniais duomenimis.

PRIDEDAMA: Pastabos ir pasiūlymai dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nutarimo „Dėl šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ projekto.

Finansų ir administravimo departamento direktorius

Mindaugas Kvekšas

A. Valivonis, tel. (8 686) 76 459, el. p. andrius.valivonis@le.lt

PASTABOS IR PASIŪLYMAI DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS NUTARIMO „DĖL ŠILUMOS SEKTORIAUS ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS)

Nr.	Projekto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlymas, kaip tikslinti Projekto nuostatą
1.	9.8. optimalumo – reguliavimo apskaitos sistemoje naudojamos informacijos detalumas turi būti toks, kad reguliavimo apskaitos sistemos informacijos rengimo sąnaudos nebūtų didesnės už naudą, kurią tikimasi gauti ją panaudojus.	<p>Prašome Komisijos paaiškinti, kokių tikslų yra siekiama šiuo punktu ir kokie įpareigojimai reguliuojamas paslaugas teikiantiems ūkio subjektams iš jo kyla, nes Bendrovė neturi objektyvių galimybių įvertinti, kokią naudą Komisija gauna panaudojusi informaciją, pateikiamą reguliuojamos veiklos ataskaitose.</p> <p>Jeigu Komisija nori įtvirtinti konkrečius įpareigojimus dėl informacijos detalumo ar maksimalių sąnaudų, patiriamų rengiant informaciją pagal Komisijos reikalavimus, prašome, nuostatą sukonkretinti.</p>	
2.	25.4.13. kito ilgalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, įskaitant prabangos prekes (meno kūrinius, juvelyrinius dirbinius ir kt.), ilgalaikį turtą, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis (pavyzdžiui prabangūs automobiliai), o labiau skirtas Ūkio subjekto įvaizdžio formavimui, taip pat laisvalaikio ir pramogų inventorių ir pan.;	<p>Bendrovė primena, kad teisėkūroje turi būti vadovujamasi <i>aiškumo</i> principu, kuris reiškia, jog teisės aktuose (įskaitant, bet neapsiribojant, Projekte) nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, <i>suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas</i> (Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 str. 2 d. 6 p. nuostatos). Komisija taipogi, vykdydama reguliuotojo energetikos srityje funkcijas, turi užtikrinti teisinių normų aiškumą ir nedviprasmiškumą. Tuo tarpu iš analizuojamos nuostatos nėra aišku kas, ir kokiais kriterijais vadovaujantis, turėtų atlikti vertinimą, susijusį su turto atitikimu toliau minimai punkto formuluotės daliai, kuri nurodo, jog reguliuojamai veiklai draudžiama priskirti „<...ilgalaikį turtą, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis (pavyzdžiui prabangūs automobiliai), o labiau skirtas Ūkio subjekto įvaizdžio formavimui...>“.</p> <p>Bendrovei nėra aišku (i) kokiais kriterijais vadovaujantis turi būti nusprendžiama, jog atitinkamas turtas nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis?; (ii) kokiais kriterijais vadovaujantis turi būti nusprendžiama, jog atitinkamas turtas „labiau“, o ne „mažiau“ skirtas įvaizdžio formavimui?</p> <p>Atsižvelgiant į tai, prašome pateikti detalų išaiškinimą arba atsisakyti dviprasmiškos formuluotės dalies.</p>	<p>25.4.13. kito ilgalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, įskaitant prabangos prekes (meno kūrinius, juvelyrinius dirbinius ir kt.), ilgalaikį turtą, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis (pavyzdžiui prabangūs automobiliai), o labiau skirtas Ūkio subjekto įvaizdžio formavimui, taip pat laisvalaikio ir pramogų inventorių ir pan.;</p>

Nr.	Projekto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlymas, kaip tikslinti Projekto nuostatą
3.	41.9. sąnaudas, susijusias su atidėjiniais ir atostogų kaupiniais;	<p>Šios sąnaudos yra pripažįstamos Valstybinės mokesčių inspekcijos pelno mokesčio apskaičiavimo tikslais. Kadangi ilgesniu nei vienerių metų laikotarpiu šios sąnaudos išsilygina, ši nuostata neįtakos bendro sąnaudų lygio – tik jo pasiskirstymą tarp periodų.</p> <p>Bendrovės vertinimu reguliavimo tikslas turėtų būti nesukurti skirtumų nuo finansinės apskaitos ten, kur tai neduoda jokios praktinės naudos, tačiau didina administravimo kaštus. Taip pat nėra aišku, kaip ši nuostata suderinama, su Komisijos Projekte numatomais optimalumo (didėja administravimo našta nesukuriant praktinės naudos) ir kaupimo (šis principas būtent ir nurodo, jog pajamos ir sąnaudos turi būti įtraukiamos į reguliavimo apskaitos sistemą vadovaudamasi pajamų uždirbimo ir sąnaudų patyrimo <u>faktu neatsižvelgiant į pinigų gavimo ir išmokėjimo faktą</u>) principais.</p>	41.9. ~~sąnaudas, susijusias su atidėjiniais ir atostogų kaupiniais;~~
3.	41.12. išmokas pagal kolektyvines sutartis (tarp jų – išmokas įvairioms kultūros, sveikatinimo ir sporto paslaugoms, gimimo pašalpas, išmokas už mokymosi ir papildomas atostogas, pašalpas mirties atveju, pašalpas už nepilnamečius ir neįgalius šeimos narius, paramą profsajungoms bei kitas išmokas darbuotojams pagal kolektyvinę sutartį), viršijančias Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytas privalomas išmokas;	<p>Pažymėtina, kad bendrovių kolektyvinėse sutartyse įtvirtinamas darbdavio ir darbuotojų kolektyvo rašytinis susitarimas, kuriame nustatomos darbo, darbo apmokėjimo ir kitos socialinės ir ekonominės sąlygos. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas numato, jog įmonės kolektyvinė sutartis sudaroma visų rūšių įmonėse, įstaigose, organizacijose.</p> <p>Bendrovės įsipareigojimai pagal kolektyvinę sutartį negali būti laikomi pertekliniais, nes jie nėra nustatomi vienašališkai Bendrovės. Šie įsipareigojimai yra kolektyvinių derybų, kurios vyksta tarp darbuotojų kolektyvo, atstovaujamo profesinės sąjungos, ir darbdavio, rezultatas. <u>Jei Bendrovė nesilaikytų kolektyvinės sutarties sąlygų, tai būtų pagrindas darbuotojų streikui.</u> Tai reiškia, kad strateginės svarbos funkcijas vykdančiai įmonei kolektyvinė sutartis yra saugiklis nuo streiko iniciatyvų.</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad darbuotojai ateidami dirbti į įmonę vertina visą naudų paketą, įskaitant galimas išmokas pagal kolektyvinę sutartį, todėl tokiai sutarčiai neegzistuojant, tikėtina, norint pritraukti ir išlaikyti darbuotojus turėtų būti kompensuojama kitais šaltiniais, pvz.: didesniu darbo užmokesčiu arba kitomis naudomis.</p> <p>Visos šios sąnaudos yra sąlyga to, kad Bendrovė efektyviai, patikimai ir nepažeisdama įstatymų ir vidaus teisės aktų reikalavimų vykdytų pagrindinę savo veiklą.</p> <p>Bendrovės vertinimu, išmokos pagal kolektyvinę sutartį turėtų būti priskiriamos prie būtinųjų sąnaudų reguliuojamos veiklos vykdymui, tačiau numatant tam tikrą viršutinę ribą šioms sąnaudoms, kuri būtų paremta istoriniu lygiu ar palyginamaisiais kitų įmonių duomenimis.</p>	41.12. ~~išmokas pagal kolektyvines sutartis (tarp jų – išmokas įvairioms kultūros, sveikatinimo ir sporto paslaugoms, gimimo pašalpas, išmokas už mokymosi ir papildomas atostogas, pašalpas mirties atveju, pašalpas už nepilnamečius ir neįgalius šeimos narius, paramą profsajungoms bei kitas išmokas darbuotojams pagal kolektyvinę sutartį), viršijančias Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytas privalomas išmokas;~~

Nr.	Projekto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlymas, kaip tikslinti Projekto nuostatą
3.	41.17. kuro sąnaudas, kurių apimtis viršija vidutinę šalies kuro (žaliavos) kainą, išskyrus malkinės kilmės biokurą, kai šis įsigijamas Energijos išteklių biržoje;	<p>Prašome patikslinti formuluotę nurodant kokiam periodui kainos yra vertinamos.</p> <p>Gali susidaryti situacija, kai faktinė dujų kaina šalyje tam tikrais periodais gali būti mažesnė už Paskirtojo tiekėjo kainą, kuri nėra koreguojama kas mėnesį, tačiau ūkio subjektai yra įpareigoti įsigyti dujas iš Paskirtojo tiekėjo.</p> <p>Todėl siūlytina punktą patikslinti, nurodant jog reguliuojamai veiklai draudžiama priskirti „kuro sąnaudas kurių apimtis viršija vidutinę šalies kuro (žaliavos) kainą, išskyrus kai kuras įsigijamas Energijos išteklių biržoje ar iš Paskirtojo tiekėjo“.</p>	41.17. kuro sąnaudas, kurių apimtis viršija vidutinę atitinkamo mėnesio šalies kuro (žaliavos) kainą, išskyrus malkinės kilmės biokurą, kai kuras šis įsigijamas Energijos išteklių biržoje ar iš Paskirtojo tiekėjo ;
4.	41.20. sąnaudas patirtas dėl darbdavio kaltės;	<p>Bendrovė pasikartoja, kad teisėkūroje turi būti vadovaujamasi <i>aiškumo</i> principu, kuris reiškia, jog teisės aktuose (įskaitant, bet neapsiribojant, Projekte) nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, <i>suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas</i> (Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 str. 2 d. 6 p. nuostatos). Komisija, vykdydama reguliuotojo energetikos srityje funkcijas, taipogi turi užtikrinti teisinių normų aiškumą ir nedviprasmiškumą.</p> <p>Bendrovė analizuojamo Projekto papunkčio kontekste atkreipia dėmesį, kad bet kokios sąnaudos, patirtos vykdant veiklą, gali būti traktuojamos kaip sąnaudos patirtos dėl darbdavio kaltės.</p> <p>Todėl prašome pateikti detalių išaiškinimą arba atsisakyti dviprasmiškos formuluotės dalies.</p>	~~41.20. sąnaudas patirtas dėl darbdavio kaltės;~~
5.	41.21. kitos sąnaudos, kurios teisės aktais nėra privalomos reguliuojamoms veikloms (pvz., papildomas draudimas)	<p>Visų pirma pažymime, kad didžioji dalis ūkio subjektų vykdančių veiklą patiriamų sąnaudų nėra privalomos teisės aktais. Pvz.: ūkio subjektas nėra teisės aktais įpareigotas vykdyti turto remontą, bet, turtui sugedus, jis gali būti nepajėgus suteikti paslaugą klientui. Net kuro įsigijimas šilumos gamybą vykdančiam ūkio subjektui nėra privalomas, šilumos galima tiesiog negaminti. Todėl, Bendrovės įsitikinimu, analizuojama Projekto nuostata yra ydinga logikos prasme.</p> <p>Visų antra pastebėtina, kad draudimas yra ūkio subjekto verslo rizikos valdymo dalis, pvz.: daugeliu atvejų turto draudimas nėra privalomas vadovaujantis teisės aktais, bet tokio draudimo neturėjimas, įvykus nelaimei, gali lemti ūkio subjekto bankrotą.</p> <p>Todėl prašome atsisakyti loginio pagrindimo neturinčio reikalavimo.</p>	~~41.21. kitos sąnaudos, kurios teisės aktais nėra privalomos reguliuojamoms veikloms (pvz., papildomas draudimas)~~
6.	41.27. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo	Bendrovė pasikartoja, kad teisėkūroje turi būti vadovaujamasi <i>aiškumo</i> principu, kuris reiškia, jog teisės aktuose (įskaitant, bet neapsiribojant, Projekte) nustatytas teisinis reguliavimas turi	41.27. nusidėvėjimo (amortizacijos)

Nr.	Projekto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlymas, kaip tikslinti Projekto nuostatą
	<p>prestižo, investicinio turto, finansinio turto, kito ilgalaikio turto, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, įskaitant prabangos prekes (jei joms taikomas nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimas), ilgalaikio turto, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis (pavyzdžiui prabangūs automobiliai), o labiau skirtas Ūkio subjekto prestižui kurti, taip pat laisvalaikio ir pramogų inventoriui ir pan.;</p>	<p>būti logiškas, nuoseklus, glaustas, <i>suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas</i> (Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 str. 2 d. 6 p. nuostatos). Komisija, vykdydama reguliuotojo energetikos srityje funkcijas, taipogi turi užtikrinti teisinių normų aiškumą ir nedviprasmiškumą.</p> <p>Kaip ir šių Bendrovės pastabų ir pasiūlymų 2 punkte, Bendrovei nėra aišku kas, ir kokiais kriterijais vadovaujantis, turėtų atlikti vertinimą, susijusį su turto atitikimu toliau minimai punkto formuluotės daliai, kuri nurodo, jog reguliuojamai veiklai draudžiama priskirti „<...nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo ... ilgalaikio turto, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis (pavyzdžiui prabangūs automobiliai), o labiau skirtas įmonės prestižui kurti...>“.</p> <p>Bendrovei taip pat nėra aišku (i) kokiais kriterijais vadovaujantis turi būti nusprendžiama, jog atitinkamas turtas nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis?; (ii) kokiais kriterijais vadovaujantis turi būti nusprendžiama, jog atitinkamas turtas „labiau“, o ne „mažiau“ skirtas prestižui kurti?</p> <p>Taigi, atsižvelgiant į tai, kas pateikiama, prašome pateikti detalų išaiškinimą arba atsisakyti dviprasmiškos formuluotės dalies.</p>	<p>sąnaudas nuo prestižo, investicinio turto, finansinio turto, kito ilgalaikio turto, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, įskaitant prabangos prekes (jei joms taikomas nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimas), ~~ilgalaikio turto, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis (pavyzdžiui prabangūs automobiliai), o labiau skirtas Ūkio subjekto prestižui kurti, taip pat laisvalaikio ir pramogų inventoriui ir pan.;~~</p>